



REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 95 30, f: 01 478 98 77, e: ps-sds@dz-rs.si, www.dz-rs.si



Ljubljana, 11. 5. 2016

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE

Odbor za izobraževanje, znanost, šport in mladino
Ga. Mirjam Bon Klanjšček, predsednica

Odbor za obrambo
G. Žan Mahnič, predsednik

ZAHTEVA ZA SKLIC SKUPNE NUJNE SEJE ODBORA ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST, ŠPORT IN MLADINO IN ODBORA ZA OBRAMBO

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke zahteva, da se na podlagi drugega odstavka 48. člena, v povezavi z 32. členom Poslovnika DZ, skliče skupna nujna seja Odbora za izobraževanje, znanost, šport in mladino in Odbora za obrambo z obravnavo naslednje točke:

**»Problematika slovenske osamosvojitve v izobraževalnih programih
in zloraba Slovenske vojske«.**

I. Obrazložitev:

Letos v Sloveniji praznujemo 25. obletnico slovenske osamosvojitve. Ob tem prazniku se spominjamo dogodkov povezanih s procesom osamosvajanja. Gre za pomemben mejnik v slovenski zgodovini, ki si zasluži posebno mesto tudi v izobraževalnem procesu.

Vendar pa očitno vsi ne delijo tega mnenja. Iz medijev smo namreč lahko izvedeli, da so na Gimnaziji Jožeta Plečnika nepričakovano odpovedali predavanje Toneta Krkoviča.

Upokojeni brigadir Tone Krkovič je bil povabljen, da bi 20. 4. 2016 maturantom kot eden ključnih osamosvojiteljev predaval o dogajanju med osamosvojitvijo. Še v ponedeljek, 18.4.2016, je bilo na spletni strani gimnazije objavljeno vabilo maturantom, za tiste, ki so za maturitetni predmet izbrali zgodovino, pa je bila udeležba na predavanju obvezna. A še isti dan je ravnatelj Grosek poklical brigadirja Toneta Krkoviča in mu povedal, da ga je del proforskega zbora prisilil v odpoved vabila.

Razlog naj bi bil v tem, da je Krkovič »viden član Slovenske demokratske stranke.« Po pričanju novinarskih virov pa naj bi nekateri profesorji po kuloarjih zbijali šale, »če bodo zdaj že morilci in trgovci s patrijami predavali na njihovi gimnaziji«.

Sicer je Tone Krkovič izrazil lik iz obdobja slovenske osamosvojitve. Maja 1990 je kot odziv na razorožitev Teritorialne obrambe vzpostavil Manevrsko strukturo narodne zaščite, ki tako rekoč pomeni tudi začetek Slovenske vojske. Gre za zgodovinski in državotvoren projekt, kar se je kasneje potrdilo tudi z zmago proti agresorski jugoslovanski vojski. Prav v vlogi akterja vojne za Slovenijo je Tone Krkovič tudi prejel vabilo z oddelka za zgodovino Gimnazije Jožeta Plečnika.

Naj omenimo, da imata tudi predsednik republike Borut Pahor in evropski poslanec Lojze Peterle, ki sta pred kratkim nastopila pred dijaki v Mariboru, zavidljivo strankarsko kariero pa tega doslej sploh nihče ni problematiziral, kaj šele, da bi zaradi tega kakšen njun nastop na šolskih srečanjih odpovedali.

Ravnatelj Grosek je sicer enemu od medijev odgovoril, da je predavanje odpovedal, ker v prekratnem času po izraženem pomisleku v delu šolske zbornice, ni mogel ugotoviti, ali predavanje spada v obvezni del rednega pouka. "Spoštujem prispevek g. Krkoviča k osamosvojitvi Slovenije in verjamem, da je pravilno povzel pogovor po telefonu, katerega bistvo pa je v tem, da so bili izrečeni konkretni pomisleki o tem, kaj lahko uvrstimo kot obveznosti za dijake," je Grosek zapisal v odgovoru na vprašanja medija. Sprašujemo se, zakaj ravnatelj ni mogel predhodno preveriti, ali takšno predavanje spada v del rednega pouka.

Profesorica zgodovine Anamarija Štimec je v odgovoru za TV Slovenija povedala, da je bila odločitev za povabilo med profesorji zgodovine soglasna, saj je upokojeni brigadir prvovrsten zgodovinski vir. Ocenjuje tudi, da pomeni odpoved Krkovičevega predavanja izpuščeno priložnost, da bi dijaki, ki se pripravljajo na maturo, lahko iz prve roke slišali o obdobju osamosvajanja. Profesor Svit Šturm je tudi povedal, da se je ravnatelj z omenjeno pobudo najprej strinjal, potem pa, očitno pod pritiski dela učiteljskega zbora »nezgodovinarjev«, češ da naj bi Krkovičev prihod ljudi preveč vznemiril, popustil in se premislil. Ob tem so se tudi pojavili namigi, da naj bi prav ti »nezgodovinarji« želeli organizirati predavanje Zorana Jankovića.

A medtem, ko je Tonetu Krkoviču na ljubljanskih gimnazijah prepovedano govoriti o slovenski osamosvojitvi, profesorji na Gimnaziji Ledina organizirajo jugonostalgичno ekskurzijo po poteh nekdanje Jugoslavije. Na to so opozorili tudi starši dijakov 3. letnika omenjene gimnazije.

Edina strokovna ekskurzija, ki jo organizirajo profesorji geografije in zgodovine na Gimnaziji Ledina se imenuje »Bosna in Hercegovina: zgodovina, revolucija, kulinarika, narava«. V štirih dneh naj bi dijaki spoznali številne partizanske bitke, med drugim naj bi tako obiskali tudi Jajce, kjer je po njihovih podatkih 29. novembra potekal 2. kongres AVNOJ-a, na katerem je bila ustanovljena "tretja Jugoslavija".

Prvi postanek poti naj bi naredili v taborišču Jasenovac, nato pa potovanje nadaljevali na Kozaro, kjer naj bi izvedeli vse o bitki, ki je tam potekala leta 1942. Obiskali naj bi tudi Travnik in dijakom razložili, zakaj so ta kraj poimenovali tudi "evropski Istanbul". Pot naj bi nadaljevali v Jajce in kasneje v Sarajevo, ustavili pa bi se tudi v Jablanici in se podučili še o bitki na Neretvi med 2. svetovno vojno.

Ravnatelj Gimnazije Ledina je pojasnil, da imajo vse ekskurzije v programu strokovne vsebine, vezane na učne načrte oziroma maturitetni katalog.

Če podrobneje pogledamo Učni načrt za gimnazije pri predmetu Zgodovina, lahko preberemo, da naj bi se dijaki pri poglavju o razvoju slovenskega naroda v 20. stoletju seznanili oz. učili o sledečih vsebinah:

a) Nacionalni položaj slovenskega naroda

- 1) Položaj slovenskega naroda v prvi in drugi Jugoslaviji
- 2) Položaj slovenskega naroda med drugo svetovno vojno
- 3) Komunistični prevzem oblasti
- 4) Vzponi in padci na področju gospodarskega in kulturnega delovanja v drugi polovici 20. Stoletja

b) Osamosvojitve Slovenije

- 1) Kriza v Jugoslaviji v 80. letih
- 2) Osamosvojitve Slovenije
- 3) Mednarodno priznanje in povezovanje Slovenije

c) Vprašanja meja

- 1) Nova država po prvi svetovni vojni in vprašanja meja
- 2) Urejanje obmejnih sporov po drugi svetovni vojni

č) Manjšine

- 1) Zamejci, izseljenci, zdomci
- 2) Manjšine na Slovenskem

Tudi v Predmetnem izpitnem katalogu za splošno maturo pri predmetu so našteje zgornje teme in poudarki pri poznavanju zgodovine slovenskega naroda v 20. stoletju.

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport na svojih spletnih straneh redno objavlja javno veljavne izobraževalne programe, ki jih določata 15. in 17. člen Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Ur. l. RS, št. 16/07, 36/08, 58/09, 64/09 - pop., 65/09 - pop. in 20/11).

Na področju splošnih in strokovnih gimnazij je v poglavju o obveznih izbirnih vsebinah med drugim zapisano poglavje o ekskurzijah. Tako v njem piše:

»Cilji naj bodo usklajeni z učnimi načrti posameznih predmetov ali medpredmetnih tem (znanje, razumevanje, uporaba, analiza, sinteza, vrednotenje). Ekskurzijo oziroma tabor organiziramo takrat, ko je to koristno za boljše razumevanje snovi, poživitev pouka ali povečanje zanimanja. Tako se dijaki seznanijo z določeno osebo, skupnostjo, objektom, organizacijo, procesom dela, naravnimi in kulturno - zgodovinskimi znamenitostmi. Ekskurzija omogoča doseganje različnih ciljev, od izobraževalnih do vzgojnih.

Vsebina

Ekskurzije naj bodo medpredmetne ali enopredmetne. Vsebinsko in časovno naj se čim bolj ujemajo z učno vsebino. Terensko delo naj poteka po različnih metodah dela v naravi in v naseljih.

Učitelj in dijaki naj pripravijo ekskurzijo na podlagi aktivnih metod dela (projekt, podjetnostni pristop, itn.) Učitelj se pripravi nanjo tako, da si ogleda teren in obiše vse točke, na katere bo vodil dijake. Tudi dijaki morajo vedeti, koga bodo obiskali, kaj bodo videli in katere naloge opravili (pogovori, razprave, predavanja, terensko in eksperimentalno delo). Ekskurzijo lahko načrtujejo, pripravijo in izpeljejo dijaki sami. Učitelj kot spodbujevalec pomaga, da pri tem razvijejo različne spretnosti, od pogajanja o cilju, iskanja virov, pisanja vabil, pisem, prošenj za dovoljenje ali obisk do samostojnega študija gradiva, predstavitve določene teme. Dijaki naj se usposablajo tudi za uporabo preprostih raziskovalnih metod.«

Sprašujemo se, zakaj prihaja do takšnih razlik pri obravnavi tem naše zgodovine? Zakaj si nekatere teme »zaslužijo« večdnevno strokovno ekskurzijo, nekatere pa bi najraje izpustili iz obravnave?

Menimo, da gre odraz splošnega stanja v slovenskem izobraževalnem sistemu, ki daje premalo poudarka domoljubju in ključnim dogodkom, ki so pripeljali do slovenske osamosvojitve in demokracije, povečuje pa revolucionarne dogodke in osebe iz polpretekle zgodovine, ki so obremenjene z umori ter kršenjem človekovih pravic in komunistično tiranijo.

To dokazujejo tudi dogodki, kot je bil ta, ki se je zgodil 27. aprila na Bazi 20 na Dolenjskem, kjer so obnovili doprsne kipe vrhovnim poveljnikom partizanskih odredov Slovenije. Eden izmed kipov pripada tudi zločincu Ivanu Mačku – Matiji, nekdanjemu prvemu človeku Ozne in visokemu partijskemu funkcionarju, ki je odgovoren za krute umore več desetisoč ljudi, odvrženih v brezna širom po Sloveniji.

Na dogodek se je v pismu predsedniku države in širši javnosti odzval tudi upokojeni brigadir Tone Krkovič, ki je v svoji civilni pobudi, ki jo je nedavno naslovil na širšo slovensko javnost in vladajočo garnituro, ogorčeno zapisal: »Tam, kjer so komunisti po »osvoboditvi« pobili na desetisoče neoboroženih ljudi, predvsem Slovencev, Hrvatov in Srbov, ste si drznili odkriti spomenik nacionalne časti Ivanu Mačku – Matiji – enemu največjih krvnikov slovenskega naroda.«

Poleg vsega navedenega je potrebno opozoriti še na drugo dejstvo, ki je šokiralo mnoge domoljubne Slovenke in Slovence. Na odkritju obnovljenih doprsnih kipov so sodelovali tudi pripadniki in pripadnice Slovenke vojske. Naj spomnimo na odločitev Ustavnega sodišča iz leta 2011, ki je razveljavilo poimenovanje Titove ceste v Ljubljani. V odločitvi so ustavni sodniki zapisali, da je »vsako oblastno poveljevanje komunističnega totalitarnega režima protiustavno.« Glede na to, da so na prireditvi ponovnega odkritja doprsnega kipa nekdanjega prvega moža tajne policije totalitarnega režima sodelovali pripadniki in pripadnice Slovenske vojske, se upravičeno postavlja vprašanje, ali ne gre v tem primeru za zlorabo Slovenske vojske in nedopustno poveljevanje preteklega režima, ki je mnogim Slovenkam in Slovencem zadal boleče udarce ter povzročil nepopravljive krivice.

II. Po opravljeni razpravi Odboru za izobraževanje, znanost, šport in mladino in Odboru za obrambo predlagamo, da sprejme naslednje sklepe:

1. Odbor za izobraževanje, znanost, šport in mladino in Odbor za obrambo sta se seznanila z razlogi za odpoved predavanja brigadirja Toneta Krkoviča na Gimnaziji Jožeta Plečnika in predlagata vodstvu Gimnazije Jožeta Plečnika, da organizira omenjeno predavanje.
2. Odbor za izobraževanje, znanost, šport in mladino in Odbor za obrambo pozivata Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, da presodi o primernosti strokovne ekskurzije z naslovom »Bosna in Hercegovina: zgodovina, revolucija, kulinarika, narava«, ki jo organizirajo na Gimnaziji Ledina.
3. Odbor za izobraževanje, znanost, šport in mladino in Odbor za obrambo pozivata Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, da v učnih načrtih več poudarka nameni slovenski osamosvojitvi in predlaga šolam, da praktične projekte oziroma ekskurzije namenijo tudi dogodkom in obiskom krajev, ki so ključni za razumevanje tega obdobja slovenske zgodovine.

4. Odbor za izobraževanje, znanost, šport in mladino in Odbor za obrambo pozivata Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, da v letošnjem letu pripravi program obeležitve 25. obletnice slovenske osamosvojitve za osnovne in srednje šole.
5. Odbor za izobraževanje, znanost, šport in mladino in Odbor za obrambo pozivata Ministrstvo za obrambo, da v bodoče Slovenska vojska ne sodeluje na dogodkih, ki povečujejo komunistični totalitarni režim ter njegove pripadnike in ustrezno sankcionira odgovorne za incident v Bazi 20.
6. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport in Ministrstvo za obrambo o ukrepih za realizacijo sklepov poročata odboroma v roku 30 dni.

III. **Predlagatelji nujne seje Odbora za izobraževanje, znanost, šport in mladino in Odbora za obrambo predlagamo, da na skupno nujno sejo Odborov povabite:**

- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, dr. Majo Makovec Brenčič
- Ministrstvo za obrambo, ga. Andrejo Katič
- Zavod RS za šolstvo
- Predsednika Strokovnega sveta za srednješolsko izobraževanje
- Sindikat vzgoje in izobraževanja
- Združenje za vrednote slovenske osamosvojitve
- Ravnatelja Gimnazije Jožeta Plečnika
- Ravnatelja Gimnazije Ledina
- Profesorja zgodovine na Gimnaziji Jožeta Plečnika, g. Svit Šturm
- Profesorico zgodovine na Gimnaziji Jožeta Plečnika, ga. Anamarija Štimatec.

Priloge:

- medijske objave

Vodja poslanske skupine SDS
Jože Tanko